

afzonderlijk voor ons zetten, tenvolle te waardeeren. Dit ook is het — deze steeds weer opborrelende, uitstroomende verheugenis om, en getuigenis van het schoon in kleur en vorm, maar hier voor alles in het eerste, — dat ons in de, bijkans 80-jarige aquarelliste C. A. van der Willigen, boeit en trekt en haar doet bewonderen.

De firma Mak stelde ons dezen keer in de gelegenheid een representatieve collectie van dit oeuvre te aanschouwen. Zij werd, deze expositie, één weelde van rijken, overdadigen bloemen-bloei.... Is het wonder, dat dit kunstenaars-temperament zich bij voorkeur geeft aan de kleurrijke ensembles van bloemen, bijna altijd in het laatste, overrijpe stadium van hun bloei?.... Vier wanden vol hingen ze hier, dicht aaneen; en zooals op de aquarellen zelf de bloemblaadjes naast de potten en glazen, onder de touffen en boeketten, als afval van overdaad verspreid op den grond of op tafel lagen, zoo stonden nog onder op den vloer, tegen deze reeds volle wanden aan, hier en daar nog enkele extra-stukken.... Weelde, weelde van levens- en scheppingslust en vreugd.... Zet kleuren op, — wasch frisch en vrij uw waterverven.... Dit is geen tentoonstelling waarop men bedachtzame kritiek oefent; men is blij weer eens volop in het „kleine paradijs” te kunnen ademen en argeloos verheugd te zijn.... Men kan zich alleen verwonderen dat nog niet véel meer stukken hun weg naar de huiskamers van koopers vonden; wie, zonder gewichtige of snobistische kunstbestreving, naar een wand-decoratie zoekt, die in zijn milieu een blijvende factor van schoone opgewektheid zal blijken, is aan dit werk nooit bekocht. Het is décoratief, alhoewel niet gestyleerd — en van een levend schoon, alhoewel misschien niet „diep”. En het is de vraag of in het dagelijksch milieu dergelijke stukken niet verre te verkiezen zijn boven een werk dat mogelijk uit het „grootere paradijs” afkomstig is.

Naast haar geaquarelleerde bloem-stillevenen toonde de schilderes ook nog meerdere stads- en landschap-schetsen en een enkel, uit een vroege periode stammend olieverf-stilleven: producten waarin òf wel, meer academisch, naar acheveering, — òf naar meer bewuste structuur gestreefd werd en die zeer zeker ook hun, niet te verwerpen waarde hebben en van kijk en kunnen getuigen. Maar hierin, in déze uitingen, de kern van dit talent te willen zien, hen naar voren te halen en te verklaren, dat met hen min of meer op den achtergrond te schuiven de schilderes zichzelf eigenlijk onrecht deed, lijkt mij een miskennen van wat hier hoofdzaak is: stroomende, wég-schenkende levenslust en levensliefde....

A. E. v. D. T.

H. VAN DE VELDE BIJ KLEYKAMP, DEN HAAG.

Een jong Nederlandsch schilder, in 1896 geboren, die de laatste jaren in Italië werkt, H. van de Velde, houdt in Kleykamp's zalen in

THIJS MARIS.

(VERZAMELING J. E. GOLDSCHMIDT, AMSTERDAM).

KINDERPORTRET.

H. VAN DE VELDE.

HET OUDE LIED.

C. VAN DER WILLIGEN.

STILLEVEN.

den Haag zijn eerste groote tentoonstelling hier te lande. Henri van Booven, die hem in een voorrede in den catalogus, inleidt bij het Nederlandsch publiek en die blijkbaar geen vriend is van wat men „moderne kunst” noemt, schrijft daarin, dat Van de Velde de „kubisterij” en andere bewegingen van dezen tijd over zich heen liet gaan en nu verschijnt met een „nieuwe romantiek” en spreekt verder van een „verschijning” in „onze nuchtere Nederlandsche kunstenaarswereld.” Het is duidelijk, dat deze geheele voorrede, waarin het talent van dezen schilder niet dan litterair wordt bekeken, volstrekt buiten de zaak der schilderkunst omgaat en bovendien is het jammer, dat daarin aan het groote publiek, dat toch al zoo moeilijk tot eenigen aandacht voor beeldende kunst is te brengen, weer voor de zooveelste maal in den mond wordt gegeven, dat de voorstelling, het verhaal toch maar alles is en dat die heele moderne kunst niets is dan een „knekelhuis”, zooals de heer van B. wil doen gelooven. Slechts dit eene is juist, dat Van de Velde ons romantiek brengt. Dat dit een n i e u w e romantiek is, acht ik onjuist. Eenig nieuw schilderkunstig element kan ik er niet in ontdekken. Wel is zij zuiverder dan de roomtaartjes-romantiek van Van Wely, wiens werk de al te gastvrije zalen van Kleykamp gelukkig weer heeft verlaten, maar zij openbaart mij geen anderen geest dan dien van vele Duitsche, Belgische of Italiaansche romantische schilders van de laatste 30 jaren.

Wanneer ik nochtans hier op het werk van dezen jongen schilder de aandacht vestig, doe ik dat omdat het, ondanks groote gebreken, veel goeds bevat en omdat er in dezen tijd moed toe behoort om met romantiek te komen.

Van de Velde heeft een niet geringe technische scholing; zijn werk draagt het kenmerk, dat er harde studie aan vooraf is gegaan. In dit opzicht staat het met al zijn ouderwetschheid boven dat soort van modern werk, dat wegens de gebrekkigheid van den technischen grondslag bezwijkt. Hij is verder iemand, die zijn taak niet licht opvat en geen moeilijkheden uit den weg gaat en die ernstig nadenkt over zijn kunst. En vooral prijs ik het in Van de Velde, dat hij in dezen tijd tracht uit te komen boven het realisme aan den eenen kant en het voorstellingslooze absolutisme aan den anderen kant.

Vooralsnog is Van de Velde teveel litterair; hij schenkt te weinig aandacht aan het zuiver schilderkunstig verwerken van zijn ontroeringen. Mythologische of symbolische onderwerpen kunnen op zichzelf nog zoo interessant zijn, zij worden nog niet tot schilderkunst door de voorstelling alleen. Het onderwerp van een schilderij is bovendien steeds bijzaak; hoofdzaak is, of het werk de schoone uiting is van een ontroering van den kunstenaar. Men kan dit b.v. demonstreeren aan de groote doeken van Van de Velde, getiteld „Demeter” en „Herfst”, waarvan de voorstelling, hoe